

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد بندرعباس

یادگار دل اهل دل

برگزیده متون عرفانی

پروین ضیاء خدادادیان
عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد بندرعباس

۱۵۷۷ - ۱۵۷۸

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات
کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

۱۵۷۷

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

۱۵۷۷ - ۱۵۷۸

کتابخانه

یادگار اهل دل

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

۱۵۷۷ - ۱۵۷۸

گزیده‌ی متون نظم و نثر عرفانی

همراه با شرح و توضیح

۱۵۷۷ - ۱۵۷۸

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

۱۵۷۷ - ۱۵۷۸

پروین ضیاء خدادادیان

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد بندر عباس

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندر عباس

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

کتابخانه و مرکز اسناد و اطلاعیه‌ها و بنگاه نشر و تبلیغات

ضیاء خدادادیان، پروین، ۱۳۵۱ -
یادگار اهل دل: گزیده متون نظم و نثر عرفانی همراه با شرح و توضیح /
پروین ضیاء خدادادیان. - بندرعباس: دانشگاه آزاد اسلامی (واحد
بندرعباس)، ۱۳۸۶.
۳۷۳ ص.

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا
کتابنامه: ص. ۳۴۶-۳۴۲
نمایه.

ISBN 964-450-414-3

پهء: ۳۲۰۰۰ ریال

۱. ادبیات عرفانی -- تاریخ و نقد. ۲. عارفان -- ایران -- سرگذشتنامه.
الف. دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس؛ ناشر. ب. عنوان.

ص ۱ PIR۳۳۳۳/۳۴

م ۱۰۶۳۷۳

م ۱۰۶۳۷۳

کتابخانه ملی ایران

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد بندرعباس

یادگار اهل دل: گزیده‌ی متون نظم و نثر عرفانی

تألیف: پروین ضیاء خدادادیان

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۶

خدمات چاپ: نشر روزگار (تهران ۶۶۹۷۲۷۸۵-۶۶۳۱۰۴۶۲)

شمارگان: ۱۵۰۰

چاپ و صحافی: گوتنبرگ

قیمت: ۳۲۰۰۰ ریال

شابک: ۳-۴۵۰۴۱۴-۹۶۴

حق چاپ و نشر برای دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس محفوظ است.

فهرست

۵	..... مقدمه
۸	..... فصل اول: خواجه عبدالله انصاری
۳۳	..... فصل دوم: ابوسعید ابوالخیر
۵۶	..... فصل سوم: کشف المحجوب
۷۴	..... فصل چهارم: مرصاد العباد
۱۰۸	..... فصل پنجم: رساله‌ی قشیریه
۱۴۳	..... فصل ششم: سنایی غزنوی
۱۸۶	..... فصل هفتم: عطار نیشابوری
۲۵۴	..... فصل هشتم: مولوی
۲۹۹	..... فصل نهم: حافظ
۳۴۲	..... فهرست منابع و مأخذ
۳۴۶	..... نمایه
۳۵۰	..... فهرست لغات
۳۷۳	..... فهرست سوره‌ها و آیات قرآنی

در این کتاب به بررسی آثار ادیبان فارسی در ایران و خارج آن پرداخته شده است. در این کتاب به بررسی آثار ادیبان فارسی در ایران و خارج آن پرداخته شده است.

به نام خدا

مقدمه

ادبیات فارسی به لحاظ قدمت هزارساله و تنوع مضامین آن، یکی از پربارترین و غنی‌ترین ادبیات جهان محسوب شده که همواره مورد توجه ادب دوستان در داخل و خارج ایران بوده است. امروزه در میان مضامین متنوع ادبی، موضوع «عرفان» بیش از همه مخاطب دارد و شاید دلیل آن آشفتگی و سردرگمی جان‌هایی است که در ناکجا آبادها گرفتار شده و از میان انبوه تکامل‌های زندگی مادی و از لابه‌لای علوم پیشرفته‌ی بشری، احساسات و عواطف انسانی را جست‌وجو می‌کنند؛ موضوعی که در بسیاری از جوامع، جز نام چیزی از آن باقی نمانده است.

مطالعه‌ی این آثار و درک و معرفت آن‌ها روح انسانی را تا ملکوت پرواز می‌دهد و در این سیر و سلوک عرفانی، ارتباط روح را با عالم مادی از میان می‌برد و آن را به آرامشی می‌رساند که طعم شیرین آن هرگز از یاد نمی‌رود.

*****

مجموعه‌ی حاضر با عنوان «یادگار اهل دل» جهت استفاده‌ی

دانشجویان رشته‌ی الهیات و معارف اسلامی در نظر گرفته شده است:

- مطالب درسی براساس سرفصل، در نه فصل تنظیم شده است.

- متون با دقت و وسواس زیاد انتخاب گردیده‌اند.

- از آنجایی که دانشجویان رشته‌ی مذکور با کتب عرفانی فارسی

ارتباط چندانی ندارند، در پایان هر فصل، اطلاعات لازم و کافی درباره‌ی

واژگان، اصطلاحات عرفانی، اعلام و اماکن آورده شده است.

- مؤلف تلاش نموده است تا حتی الامکان از بهترین منابع و مآخذ

جهت انتخاب متون استفاده نماید.

همچنین در قسمت گزارش پایان هر فصل، برای آن دسته از متونی که

در منبع اصلی، خود دارای شرح و تفسیر بوده‌اند، تا حد زیادی به همان

توضیحات بسنده کرده است و در مواردی که متون اصلی فاقد شرح و

تفسیر بوده است نظیر: گزیده‌ی کشف‌المحجوب، رساله‌ی قشیریه،

غزلیات عطار سنایی و... خود با احتیاط تمام به شرح متون پرداخته است.

- در انتخاب متون سعی شده است که علاوه بر آشنا کردن

دانشجویان با گزیده‌هایی از متون عرفانی فارسی اطلاعات دیگری نیز به

آنها داده شود. فی‌المثل در انتخاب گزیده‌ی رساله‌ی قشیریه و منطق‌الطیر

عطار، شناخت مقامات عرفانی - هفت مقام از نظر ابونصر سراج و هفت

وادی از نظر عطار نیشابوری - و ترتیب آنها مورد نظر بوده است.

- در ابتدای هر فصل مقدمه‌ای مربوط به معرفی عارف و اثر یا آثار او

آورده شده است. تمامی مطالب مربوط به مقدمه‌ها از میان کتب منبع و

مآخذ استخراج شده است که همه‌ی آنها در پایان کتاب معرفی شده‌اند و

به جهت جلوگیری از ارجاعات پیاپی در صفحات، به نام آن کتب اشاره

نشده است و نگارنده هیچ ادعایی نسبت به آن مطالب ندارد.

در خاتمه بر خود واجب می دانم از همه‌ی عزیزانی که در تهیه و تدوین این کتاب سهمی داشته‌اند قدردانی نمایم:

از استاد گرانقدر و بزرگوارم، جناب آقای دکتر رضا شرف‌زاده تشکر می‌کنم و یادآور می‌شوم که وجود پرفیض ایشان و کلاس‌های مالمال از معرفت و معنویت آن استاد، دستمایه‌ی نوشتن این کتاب گردید.

از استاد ارجمند جناب آقای دکتر اکبر شعبانی که با دقت و باریک‌بینی تمام، متون را بازنگری کرده و با ارشاد شایسته خود به برطرف کردن کاستیها و عیوب کار کمک شایانی نمودند سپاسگزارم و زحمات ایشان را ارج می‌نهم.

از استاد بزرگوار، نویسنده‌ی معاصر و منتقد ادبی، جناب آقای دکتر محمد عزیزی که چندین سال افتخار شاگردی ایشان را داشته‌ام و زحمت کلیه‌ی امور مربوط به چاپ و نشر این کتاب را ایشان قبول فرموده‌اند، متشکرم.

همچنین از کلیه‌ی عزیزانی که در راه آماده کردن این اثر قدمی برداشته‌اند، خصوصاً معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس تشکر نموده و توفیق روزافزون همگی را از خداوند متعال خواهانم.

پروین ضیاء خدادادیان

آبان ماه هزار و سیصد و هشتاد و پنج